

Η Ελλάδα στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο – Ο Εθνικός διχασμός

- Ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος έφερε **αντιμέτωπους** τον Ελευθέριο **Βενιζέλο** και τον βασιλιά **Κωνσταντίνο** και δίχασε την ελληνική κοινωνία.

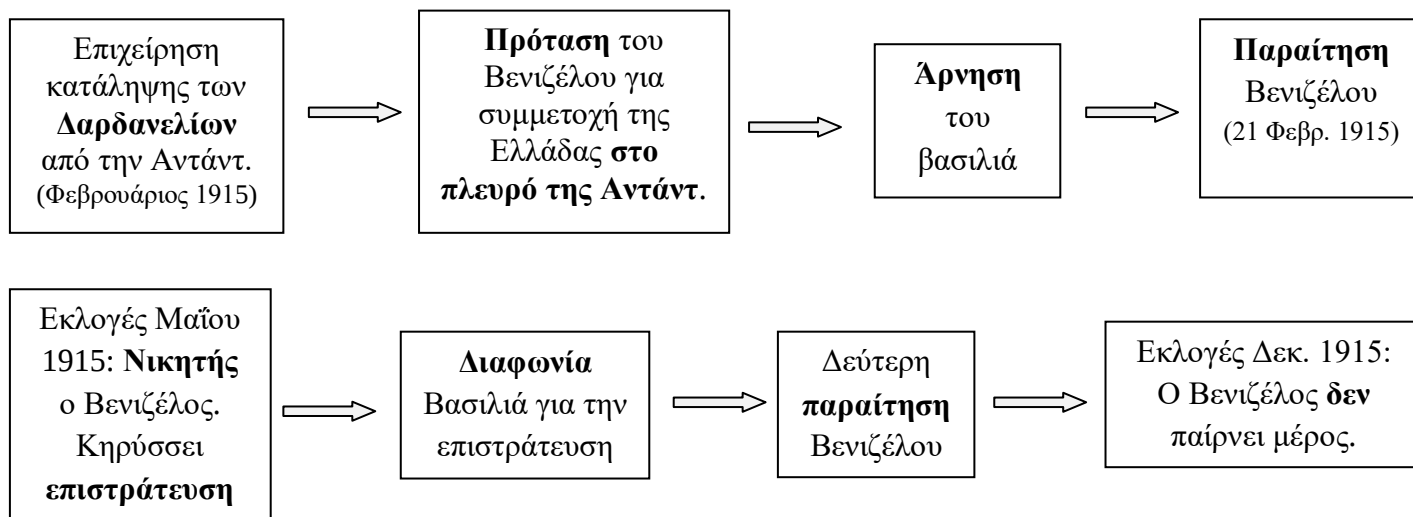
Η θέση του Βενιζέλου

- Ο Βενιζέλος ήθελε **να συμμαχήσει η Ελλάδα με την Αντάντ**, γιατί θεωρούσε ότι οι Αγγλογάλλοι θα νικούσαν στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο και έτσι η Ελλάδα θα μπορούσε:
 - Να **διαφυλάξει τα κέρδη της** από τους βαλκανικούς πολέμους.
 - Να **διευρύνει τα σύνορά της**.
- Τον Βενιζέλο υποστήριζαν:
 - Μεγάλα τμήματα των **λαϊκών τάξεων**.
 - Αρκετά τμήματα της **μεγαλοαστικής τάξης** και της ελληνικής **Διασποράς**.

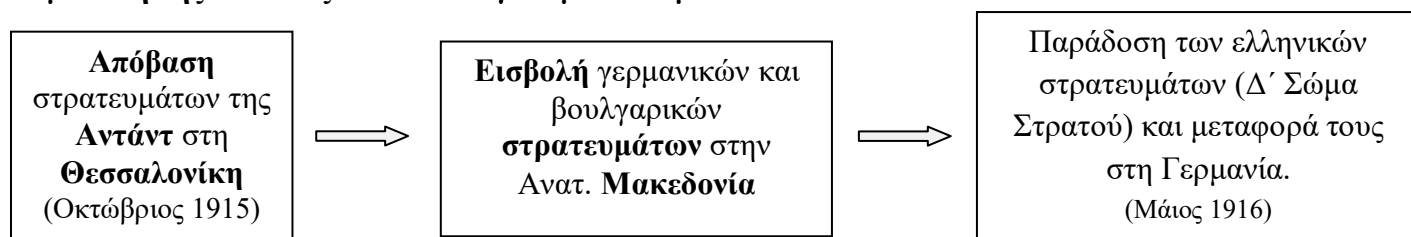
Η θέση του Κωνσταντίνου

- Ο Κωνσταντίνος έκλινε προς τη **συμμαχία της Ελλάδας με τις Κεντρικές Δυνάμεις**.
- Υποστήριξε τελικά την **ουδετερότητα** (σε συνεννόηση με τον Γερμανό αυτοκράτορα), λόγω της εισόδου της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και της Βουλγαρίας στον πόλεμο, στο πλευρό των Κεντρικών Δυνάμεων.
- Τον Κωνσταντίνο υποστήριζαν:
 - **Μικροαστικά** στρώματα από φόβο για τον ανταγωνισμό με το εξωελλαδικό ελληνικό κεφάλαιο.
 - **Τμήματα των λαϊκών τάξεων** που δεν ήθελαν άλλον πόλεμο, μετά τους Βαλκανικούς.

Η σύγκρουση Βενιζέλου – Κωνσταντίνου

Η εμπλοκή της Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο

Οι Επίστρατοι και το κίνημα της Εθνικής Άμυνας

- Η Αντάντ απαίτησε την **απομάκρυνση** του βασιλιά **Κωνσταντίνου** και τον αφοπλισμό των ενόπλων δυνάμεων.
- Ο Κωνσταντίνος αποδέχθηκε το αίτημα, αλλά έδωσε εντολή να οργανώνονται οι απολυμένοι έφεδροι σε συνδέσμους.
- Έτσι δημιουργήθηκαν οι «**Επίστρατοι**», παραστρατιωτική οργάνωση με περίπου 200.000 μέλη.
- Παράλληλα, στη Θεσσαλονίκη, οι οπαδοί του Βενιζέλου ίδρυσαν την οργάνωση «**Εθνική Άμυνα**» και πραγματοποίησαν **κίνημα** στη Θεσσαλονίκη (17 Αυγ. 1916), ζητώντας τη συμμετοχή της Ελλάδας στον πόλεμο με την Αντάντ.

Η προσωρινή κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης

- Ο Βενιζέλος:
 - Εγκατέστησε **προσωρινή κυβέρνηση** στη Θεσσαλονίκη (Σεπτ. 1916).
 - Διέταξε **επιστράτευση**, ώστε να λάβει μέρος η Ελλάδα στον πόλεμο στο πλευρό της Αντάντ.

Ο Εθνικός Διχασμός

- Σεπτέμβριος 1916: Στην Ελλάδα υπάρχουν δύο κράτη:
 - Το «**κράτος των Αθηνών**», υπό τον **Κωνσταντίνο**.
 - Το «**κράτος της Θεσσαλονίκης**», υπό τον **Βενιζέλο**.

Η δυναμική επέμβαση της Αντάντ και η έξωση του Κωνσταντίνου

- Η Αντάντ **απέκλεισε** την Αθήνα και τον Πειραιά
- Νοέμβριος 1916 («**Νοεμβριανά**»):
 - Το κράτος των Αθηνών εξαπέλυσε **διώξεις** κατά των βενιζελικών.
 - Δυνάμεις της Αντάντ **κατέλαβαν** τον Πειραιά και απαίτησαν την απομάκρυνση του Κωνσταντίνου.
 - **Μάχες στην Αθήνα** μεταξύ των δυνάμεων της Αντάντ και των φιλοβασιλικών δυνάμεων.
- Ο **Κωνσταντίνος εγκατέλειψε τη χώρα** (2/15 Ιουνίου 1917). Στον θρόνο έμεινε ο γιος του Αλέξανδρος.

Η ανάληψη της εξουσίας από τον Βενιζέλο

- Μετά την απομάκρυνση του Κωνσταντίνου:
 - Ο Βενιζέλος **ήρθε στην Αθήνα** (Ιούνιος 1917) και:
 - ❖ Σχημάτισε **νέα** κυβέρνηση.
 - ❖ **Κήρυξε τον πόλεμο** στις Κεντρικές Δυνάμεις.
 - ❖ Επανέφερε τη Βουλή που είχε εκλεγεί τον Μάιο 1915: «**Βουλή των Λαζάρων**».
 - ❖ **Απέλυσε** χιλιάδες υπαλλήλους και στρατιωτικούς (φιλοβασιλικούς).
 - ❖ **Εξόρισε** στελέχη της βασιλικής παράταξης στην Κορσική.

Ερωτήσεις

Βιβλίο, σελ. 93

Επιπλέον:

1. Ποιους υποστηρικτές είχαν ο Βενιζέλος και ο Κωνσταντίνος στη διαφωνία τους για τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο;
2. Να εξηγήσετε τους όρους: «**Επίστρατοι**», «**Εθνική Άμυνα**», «**Εθνικός Διχασμός**», «**Νοεμβριανά**», «**Βουλή των Λαζάρων**».
3. Κάτω από ποιες συνθήκες αναγκάστηκε ο Κωνσταντίνος να εγκαταλείψει τον θρόνο του (Ιούνιος 1916);

4. Ποιες ενέργειες έκανε ο Βενιζέλος μετά την απομάκρυνση του Κωνσταντίνου και την εγκατάστασή του στην Αθήνα (Ιούνιος 1917);